

Simon Emőke

AVÁROSÉS

RÉSZLET

Úgy kezdődött, hogy az emberek megegyeztek, és elkezdtek dolgozni, szervezeten. Volt egy csapat, amelyik a köveket törte, egy másik, amelyik hordta a köveket, és egy harmadik, amelyik a köveket egymásra tette – kézről kézre adogatva. Én adtam neked, te adtad neki, ő adta tovább.

Az így épült falban benne volt mindenki, az egész város és amit határolt. Ebben a városban laktunk.

Mi, a kőművesek.

Mi, a kovácsok.

Mi, a cipészek.

Mi, a szabók.

Mi, a parasztok.

Mi, a gyerekek.

Mi, az asszonyok.

Mi, a férfiak.

Mi.

Ha mi vagyunk a kovácsok, ti vagytok a cipészek. Ha mi vagyunk a parasztok, ti vagytok a kovácsok. Ha mi vagyunk a gyerekek, ti vagytok a nagyok. Ha mi vagyunk a férfiak, ti vagytok az asszonyok. És a fal áll rendíthetetlenül.

Kívülről ugyanúgy nézett ki, mint belülről, mi mi mi mi mi mi mi mi, egyik sor a másikba harapott, egyik sor a másikra nehezedett, és a fal észrevétlenül a talajra nehezedett. A védtelen talaj tenyerébe véste magát, és süllyedt, mint arcon a ránc, annyi különbséggel, hogy az idő, mely a ráncot ásta, nem ugyanolyan kőből épült.

Mi, gyerekek szerettünk a fal tövében játszani, egy pálcával a mohát eltávolítani, összegyűjteni, a pálcikaembernek ágyat vetni, a pálcikaembert megetetni, sétáltatni, a többiekkel találkozgatni, harcba vinni, megölni, eltemetni, mohával a sírt kibélelni, hogy emléke legyen nyugodt és puha, és zöld, mint a remény. Mi, gyerekek a falba véstük a nevünket, ezt játszottuk, amikor már elfogyott a moha. Az én nevem a Nap volt, a tied a Hold, én ültem a hinta jobb felén, te pedig a bal felén. Úgy bízni, mint ahogy a Nap

megbízik a Holdban, mert tudja, hogy ahogy ő lenyugszik, felkel a Hold, én amikor fenn vagyok, te lenn vagy, én amikor lenn vagyok, te fenn, útközben, amikor találkozunk, egymás szemébe nézünk, mintha én lennék te, te lennél én.

A város még csak egy vár volt, de mi, gyerekek tudtuk, hogy a falakon kívül is van egy világ. Mert hova megy a Nap, amikor lebukik a falak mögött? Hova mennek a felhők? Hova tűnik az éjszaka? Benn a várban nem volt erdő, az erdő kinn volt. Ott lakott a Nap és a Hold, az éjszaka meg a felhők. És a csillagok is, persze. Álmunkban látjuk is, amint a fák magukhoz ölelik csillagaikat, mert minden fának van egy csillaga, és ha lehull egy csillag, elhal egy fa.

Amikor ágyúval kilyukasztották a falat, a kovácsok, a cipészek, a szabók, a katonák, a gyerekek, az asszonyok, a férfiak ugyanolyan rémültek voltak. Sőt, még a kutyák, a macskák, az egerek, a nyulak, a tyúkok és a kakasok is. Füstölt a kő, és a vastag porfelhőben el lehetett vesztődni. Egy lyukat még megbír a várfal, kettőt, hármat is, de ha több van, akkor összeomlik. Így van ez az üvegfalakkal is. Még olyan is lesz, hogy egy üvegtorony omlik össze, mert egy repülő lyukat fúr magának benne, messze innen, az Óperenciás tengeren túl, ott, ahol a kurta farkú malac túr, és akkor, amikor az üveghegyeknek még lábuk volt.

Később, amikor a vár falai visszaépültek, már nem zárták körbe az embereket, hanem járatokat szabtak a házak között. Utcafalak kívülről, belülről házfalak. Az emberek kiássák az első föld alatti vonat járatának az alagútját.

A város megkétszereződött, fenn és lenn ugyanaz kering, a veszély elmúlt. Az emberek nem félnek már az ágyúktól, csak a haláltól.

Az utcákon és az utcák alatt dobozok közlekednek, a dobozokban mi, városlakók, akik el szeretnénk jutni A pontból B pontba. A dobozok tömegközlekedési eszközök. Mi vagyunk a tömeg: szatyorral a kezünkben, elcsámcsogott álmaink ízével a szánkban, várunk a buszra, a metróra, a villamosra. Ha abba az irányba nézünk, ahonnan a busz, a metró vagy a villamosnak kell érkeznie, a busz, a metró vagy a villamos hamarabb megérkezik.

Ők az ellenőrök. Ha van lyukasztott és érvényes jegyed, bólintanak egyet, ha meg nincs, akkor kiemelnek a tömegeből, a neved után érdeklődnek, azt is akarják tudni, hogy hol laksz, hogy mikor van a születésnapod, te viszont nem kérdezheted meg ugyanazt az ellenőrtől. Ez egyoldalú viszony, pedig az ellenőr is csak egy a tömegeből: az ellenőr az Oktogonnál

szakasztott olyan, mint az Astoriánál, a Keletinél, mint a Nyugatinál, a Blahán pedig, mint a Moszkva téren, ami már nem az, mint régen. Kivételt képez az Opera. Az Operánál is szakasztott olyan az ellenőr, mint máshol, csak a tömegnek van más íze – hasonlít a szatyorral állók elcsámcsogott álmainak ízére, annyira, hogy még köhögni is képes az ember az elakadt mosómedve szőrmezálón.

Én a buszsofőr vagyok. A Wesselényi és a Kazinczy utca kereszteződésénél megállok, az átjárónál egy anyuka áll két gyerekével. Intem, hogy mehetnek, ahogy egy turista intette nekem a minap, amikor tétováztam, hogy átguruljak a képen, vagy várjam meg, hogy merítsék ki a kompozíciót. Az anyuka át is megy, nem köszöni meg, mintha olyan egyértelmű volna, hogy köteles vagyok megállni – kötelesség kötelesség, de nem mindig hajlandó. A hajam rövid, könnyebb így rendben tartani. Még soha nem késtem a szolgálatból, soha nem tévesztettem el az útvonalat. Kilenc éve dolgozom a BKV-nál, kilenc éve minden nap kávéval kezdem a szolgálatot, és két kockacukorral. A többiek szerint azért iszom két cukorral a kávé, mert nő vagyok. A nők édesen szeretik az életet, mondják ők, a férfiak. Hetente kétszer nem egyedül vagyok nő, de a hét többi napján igen, mert Enikő és Matild a 178-ast és a 93-ast vezetik. Megmondom őszintén, ez engem nem zavar, mi, nők amúgy is összetartunk, olyan erős ez, hogy nemcsak a kötélt láthatatlan, de még az is, amit összeköt. Ti, férfiak ezt nem értitek. Én látom, ha előre nézek, vagy visszapillantok a visszapillantó tükörbe, és a Nap megvilágítja a tömeget, látom, hogy mi mind, egytől egyig, egytől az ezerig azt szeretnők, hogy az útvonal legyen érthető, hogy A pontból eljutni B-be legyen szemmel követhető, hogy egy időben lehessen vezetni és az utcafalakat csodálni a vertikális makacosságukban, és ha B a végállomás, akkor még azelőtt leszállni, nehogy egyedüli utas maradjunk egy végállomáshoz érkező dobozban. Mi, nők félünk nem félni, ti, férfiak nem féltek félni. Vagy fordítva? Az egyenletben lenullázódik minden, ez is matematika, pontos és biztonságos, mint a menetrend.

A tömeg, ha túl sokat várta már a buszt, a villamost vagy a metrót, és az még nem jött, örömmel fordul a menetrend felé, végigsiklik a perceken, az órákon, a hétköznapiakon és a szombat–vasárnapokon, engedi lelkét csimpaszkodni a menetrend matematikai biztonságában, pontosságának pompásságában. Egy időben beérni a megállóba a busszal, villamossal, metróval, egyesek szerint a boldogság egyik formája. Ezek szerint boldogtalanságnak számít lekésni a boldogságot. Minek számít a várakozás?

Ha a busz, villamos, metró megérkezett, mert előbb-utóbb megérkezik, már csak felülni kell, elfoglalni az üres helyeket. Ők, a tervezők úgy gondolták, hogy a szociális interakció serkentése érdekében jó ötlet néhány ülést egymással szembe helyezni. A kezdeményezés eredményességét ha tanulmányozták is, a következtetések nem vonták kétségbe a hosszú távon elképzelt cél sikeres megvalósítását. Megfigyelhetjük ugyan, hogy az utasok magatartása jelentősen megváltozott: az a kitartás, amellyel a város utcáit bámulják, travelling módra, a város utcáinak képernyőjén keresztül saját magukba borulva, a jövőbe és a múltba, a tízes skálán másfél ponttal növekedett. Ilyen körülmények között a jelen csak egy távolság a kettő között, toposza a híd. Habár baleset esetén helyszínné válhat, a híd nem egy tartózkodási hely, hanem egy kapcsolatteremtő vállalkozás. Kapcsolatot terem a bal part és a jobb part között, A pont és B pont között.

Ideiglenes közösségek építésére irányuló törekvések egyike a busz, örökmozgó mi, amelyben nem számít, hogy Sándor, Kati vagy Benedek és Marika, csak az, hogy egy irányba néznek.

A metró a kedvencem. Ott ugyanis nem lehet a tekintetet kívülre helyezni, és van olyan vonal, a 3-ason például, ahol egyenesen szembe kerül Sándor Katival vagy Benedekkel. Persze lehet jobbra vagy balra nézni, de a szemben levőt csak akkor lehet kikerülni, ha sikerül egy könyv vagy egy képernyő mögé bújni. Én a könyvet választom. Thriller, krimi, szerelem, két-három nap alatt olvasok el egyet, és csak a metróon meg a végén. Felülök Kőbányán, leszálok Újpesten, felülök Újpesten, leszálok Kőbányán. A metróban este is reggel van. És valami mindig történik egy thrillerben, egy krimiben, egy szerelemben.

Nem tudom, hogy lehet megvenni egy ilyen borítójú könyvet. *Az éjszaka árnyai*, ez a címe. A szerző nevét nem tudom kiolvasni. Ez a nő nem szép. Ez a férfi gyűrött, biztos iszik. Hogy lehet, hogy.

A kislány leejtett valamit. Az anyuka most már szinte térdel a földön, úgy keresi, és ha most befékez a metró, tuti, hogy hanyatt esik vagy előrebukik. A metró elnyeli a hangokat, felfedi az arcok magukba roskadtságát, elringatja a lelkeket, és né, ott az üveggolyó. Egy üveggolyó esett le, és a lány lábához gurult, aki még nem is vette észre az anyukát a kislányával, és csak bámulja az üveggolyót, egy, kettő, három másodpercig ujjong, mint ha csodát látott volna, körülnéz, hogy vajon ezt mások is látták-e, körülnéz, hogy valaki visszaigazolja, hogy ez tényleg vele történik, de az üveggolyó csodája nem talál tükröt, a lány is észreveszi az anyukát a kislányával, felveszi az üveggolyót, odalép hozzájuk, és egy kedves csalódottság kísé-

tében az anyukának nyújtja, majd visszaáll a helyére. Mintha mi sem történt volna, az üveggolyó most a kislány tenyerében lapul, közönségessége tetőfokán.

Benedek fel sem nézett a krimijéből, Sándor Milky Chance-t hallgat, Andrea esemeszik egy másik Sándorral, aki olyan jó poént küldött neki, hogy Andrea egy hasát fogó, nevető majommal válaszol. Béla ül, Erzsébet néni is ül, Márta ül, Jocó és Peti kebabot esznek, Jocó teli szájjal magyaráz, és ha most nem kap oda a szájához, kiesik egy félig megrágott kecsapos falat, Ervin áll, Nóra áll, Zsuzsi áll, az anyuka áll, a babakocsi fogantyújára ereszkedve tartja az egyensúlyt, miközben úgy mered saját, a metróajtó üvegén visszatükröződő arcába, mintha egy észak-amerikai, véget nem érő fensíkon keresné tekintete a láthatárt. A metró elnyeli az ember gondolatát, a daráló ritmusával megrágja, és a peronra köpi, vissza a város falai közé.

Van, aki most megy, van, aki most jön. Ők mind mennek valahova, jönnek valahonnan, és nem céltalanul, hanem határozott léptekkel, fel-le a mozgólépcsőn, kijáraton ki, bejáraton be. Fornetti és csemege, alkatrészek, parfüm és lufi, műanyag virág, sör, vodka és banán vagy pléhdobozból készült hamutartó, a föld alatti shopping kísértésének a szaga csípi az orrotok, meg-megálltok, és ha pléhdobozból készült hamutartót nem is vesztek, azt majd a turisták, kétszáz gramm igazi sajtos megér háromszáznolcvan forintot. Én ma egy szolgáltató vagyok, küldetésem, hogy a szemetekbe nézzek. Énekelek is, ha közelebb hajolsz, meghallod a hangom, ha közelebb hajolsz, megtöröd a falat. De te nem alacsonyodsz le, nem fogod megtörni a ritmust, leguggolni, hogy egy magasságban legyünk, te fenn vagy, én lenn. Úgy, ahogy te fentről nem vagy hajlandó felnézni rám, úgy nekem is sikerül letről lenézni rád, elítélni téged a közönséges kis sietségében, bezárni téged a céltudatosság pimaszságába, a fogkeféd, a tiszta ágyneműd, az anyuci, az apuci, a haverok, az altató, a cigi, a kávé, az új táskád, a hosszas keresés után megtalált megfelelő méretű és színű léptótlók biztonságában. Paripám csodaszép pejki, idelép, odalép, hej-hó!, hegyen át, vízen át vágat, nem adom, ha ígérsz százat. Amikor paripám ballag, odanéz valahány csillag, amikor paripám táncol, a Nap is odanéz százszor. Ha lesújtasz tekinteteddel, mert mégis, hogy lehet így lesülyyedni, és látszik, hogy ez most frissen – még nem koszosak a ruhái, de micsoda megtiszteltetés, ha már ennyi időt szántál arra, hogy megfigyelésem tárgyává emeljél – és milyen szánalmasan énekel, istenem, és akkor abban a pillanatban visszadobom a tekinteted, és észre sem veszed, de te érzed magad szarul,

mert hirtelen, akárhova nézel, a telefonodra, az órádra vagy csak magad elé, nem találod magad, de csak egy lépés erejéig. A következő már eszedbe juttatja, hogy miért élsz, hogy merre tartasz, hogy eddig mit miért csináltál, és minden a helyén, még nem késtél el, még élsz és még remélsz.

Almát kérsz?, kérded te, te, aki megbotlottál a tekintetemben, és meg is álltál. Igen, kérek, gondolom, kimondani már nincs idő, előkerül a táskából egy zacskó három almával. Tiltakoznék, hogy nem, nem, egy is elég, de te nem hallod. Megköszönöm és te bólintasz, mint aki most kért bocsánatot, és nem igazán hiszi, hogy meg is bocsátottak neki. Neked nincs neved, te egy fiatal nő vagy, vettél három almát ma reggel. Reggeli, ebéd, vacsora? Vettél három almát, a biztonság kedvéért, vagy vettél három almát, mert mindig úgy vásárolsz, hogy másnak is jusson, vettél, hogy legyen a kolléganőknél is, vagy vettél, hogy nekem adjad. Reggeli, ebéd és vacsorám lesz ez a három alma másnap. Mi vagyunk a névtelenek, azért találkoztunk, hogy te ne cipeld magaddal azt a három almát egész nap, és máskor vásárolj céltudatosabban.

Éhes vagy? Van három almám. Kérdi egy másik nő ugyanattól a névtelen lánytól, aki nem is olyan szerencsétlen, mint amilyennek látszik, de ez titok. Megegyeznek, hogy abba is hagyja a kéregetést, ha most a nő ad neki ezer forintot, amiből ki tudja fizetni a tegnapi szállását. A nő megbotlott, megállt, leguggolt, pénzt adott, mosolygott és azt mondta, nem kell te ezt csinálnod, még élsz, még remélsz. Ők így egyeztek meg, így történt, mert ez csak egy zárójel egy történetben, mert az a történet, amelyik valóságos névtelenekről szól, nem így végződik, mert a valóságos névtelenek teste már úgy a földhöz van ragadva, hogy nincs az a tekintet, amelyik ilyen nagylelkűen kiemelné és visszahelyezné a reménybe. Én a helyedbe képzeltem magam, és nem hittem a csodákban.

A várost határoló falak láthatatlanná váltak. Ha messziről érkezem, de akár közletről is, lehet, van egy pont, ahol csak egy lépést kell tennem, és a városon kívülről belépek a városba. Ezt a pontot egy oszlopra kifüggesztett tábla jelzi. BUDAPEST. Ezt a táblát jóformán még nem is láttam, de egyszer megkeresem és körbetáncolom, előbb csak lassan, aztán egyre gyorsabban, mint a sifizésnél, addig, amíg a kívül és a belül összemosódik, és csak az én (te, ő, mi, ti, ők) kegyelmemtől függ, hogy meddig tartom a kezemben a centripetális és a centrifugális erők egyensúlyát, meddig vagyok hajlandó tehetetlenségem (fikció) és cselekvő lényem (valóság) között feszíteni a húrt.

Minél bennebb kerülünk a városban, annál több a fal. A város szíve – ha a város egy test, alszik, lüktet, vérkering, izzad, füstöl, bűze van, nyel, emészt, okád – a városháza, a polgármesteri hivatal. A város polgárainak mestere tartózkodik ott, olyan ez, mint egy királyi palota, ami attól lesz királyi palota, hogy benne él a király. A hivatal egy épület emeletekkel, folyosókkal, ajtókkal, ablakokkal, helyiségekkel, lépcsőkkel, az ajtókat nyitó polgárok között van, akinek rangja van.

Hatósági és ügyfélszolgálati iroda, az épületben hatalom lakik, amelynek elsősorban önkormányzati hatékonysága van. A falak is hatalmasabbak a hivatalban, a hatóságot védelmezik, mélységet biztosítanak (perspektivikus szempontból), és a hatékonyság irányát határozzák meg, csak követni kell a számokat, a nyilakat, és az ember megtalálja, amit keres. Ők, a hivatalnokok azok, akik a kezükben tartják azt, amit mi, polgárok keresünk. Ti álltok a sorban előttem, ameddig várok, a személyi azonosságomat, az én meg a saját magam egyenértékét kell igazolnom ahhoz, hogy például a születésemet igazoló bizonyítványt megszerezsem. Te, aki előttem ülsz, a rendszer képernyője előtt, te Ön vagy, mint ahogy én is neked Ön. A törvény mentén találkozunk, te képviseled, én élnék veled, a törvény a kezemben a jogommá válik, a te kezében pedig akár fosztó hatalommá. És ez még csak nem is a törvényszék, itt nincs bíró, te, felebarátom, te döntöd el, hogy a törvényt szóról szóra, aranybetűkkel másolod az arcomra anélkül, hogy a szemembe néznél, vagy hajlandó vagy az én jogom és a te törvényed között megkeresni azt a felületet, ahol a szavaknak hangjuk van. És akkor, lehet, kiadod a születési bizonyítványomat még akkor is, ha nincs nálam a személyazonossági igazolványom, lévén, hogy azért kérelmezem a születési bizonyítványomat, mert elveszítettem a személyazonosságomat, és ahhoz, hogy visszanyerjem, bizonyítanom kell mindenekelőtt, hogy megszülettem és élek.

Mi, akik a sorban állunk, mindenekelőtt a sorszámunk poétikáját követeljük, azt, ahogy a számokból, a ritmust rejtő számokból kibomlik a nevünk, és a számkijelzőn találkozik a mi nevünk ritmusképlete a minket fogadó hivatalnok helybeli koordinátaival, a 623-as a 4-es ablaknál felér egy Mallarmé coup de dés-vel.

A polgármesteri hivatal a szolgáltatások helye, ahol a polgárnak joga van igényelni elismerést és bizonyítékot arra, hogy létezik (én), hogy valakit szeret (én plusz te egyenlő mi), bizonyítékot arra, hogy szülő (együtt), hogy dolgozik (nekik), hogy vannak birtokai (övé), és azt megosztja a város, az állam (mindenki) többi polgárával, amennyiben adót fizet, mintha adósa

volna valakinek azért, hogy neki van, másnak meg nincs. A törvényszéken már másról szólnak a falak. A polgárnak joga van az igazságának az elismeréséhez, a törvény nevében, az igazságszolgáltató hatalomnak pedig joga van egy elkövetett igazságtalanságért büntetni a polgárt, ugyancsak a törvény nevében. A törvény nevében én ütközöm vele – én és ő, a törvény előtt nem létezik az egyes szám második személy: a törvény elmosza a közvetlen megszólítást, az én és az ő közé álló törvény teste – a bíró – megszünteti a *téged*. Maradok én, és én belépek egy új képletbe.

Kerestem magamat a falak között, ütköztem veletek, ütköztem velük, ütköztem veled, és azt hazudtad, hogy nincsenek is falak közted és köztem, azt hazudtad, hogy érted minden szavam, és azt hazudtad, hogy a te nyelveden írok. Most itt állok, falak közé szorítva, mint amilyeneket egy dokumentumfilmben láttam, vagy számos akciófilmben vagy a pszichoanalízisben: fokozatosan felszámolják az őket elválasztó teret, összepréselik például a szemetet, az elhasznált tárgyakat, az elhasznált életeket. Mert van ilyen, hogy egy életet megesz a rozsda, az a kurva idő, amelyik mindig csak azt az arcát mutatja, amelyik nyugtat, ami végessé és kézzelfoghatóvá teszi a napot, követhetővé a fény játékát a falon, pucérkodik a linearitásában, holtlét égbekiáltó hamisságával leplezi azt a másik arcát, amelyikben minden másik megtalálja a helyét, minden másik valóság, mert egy időben végtelen sok lehetőség él, mint ahogy végtelen sok ember, a végtelen sok történéssel. És ha jól belegondolunk, az egyidejűség, az idő végtelenségének arca is leleplezhető, ha lenne az a kisisten, aki arra szánná magát, hogy láthatóvá tegye e végtelenség tulajdonképpeni végességét, egy multiplex moziban, három d-ben, Truman show az n-ediken, Truman 1, 2, 3, 4, 5, 6...789345...27738389887262555...53667388484444488989893633654444555555555566667676887878787878989999... stb. EGY IDŐBEN, kedves hölgyeim és uraim. A jegyek beválthatók az elhasznált tárgyak újraértékesítésének osztályán, mert a jó hír az, hogy a használt életeket összepréselik, magas hőfokon kezelik, és az így visszafogott nyersanyagot egy új időbe beépítik. Ki hogy veszi magára, az már részletkérdés, az élet ugyanis csak élni akar, bármilyen időben, bármilyen falba vésvé, botorkálni a saját testében és folyton eljátszani, hogy nincs is test, nincs is fal, hogy a fény megosztható, míg a világ s két nap.

A templom tornyát messziről lehet látni. A magasból is, a távolból is, hogy aki keresi, könnyen megtalálja. Te, aki keresed a templomot, mit keresel?, kérdi a templom, mikor zárva van az ajtaja. Te, aki jöttél bárhonnán, bármiért, gyere be, mondja a templom, amikor nyitva van az ajtaja.

A templomban nem beszélünk, énekelünk és imádkozunk. Isten templomai vagyunk, írja egy könyvben. A templomban mi a hívők vagyunk, a hívők, akik kételkednek, akik örvendeznek, akik ünnepelnek, akik temetnek, akik keresztelnek, akik esküsznek. A templomban a szavak: tettek.

Én vagyok a pap, a lelkek pásztorja – voltam gyerek, voltam férfi, voltam utcazenész és kutató, drámaíró és filozófus, voltam én magam eltévedt lélek mindaddig, míg az élet arra nem kényszerített jószágos arcával, hogy előtte leboruljak, lábát megcsókoljam, és mindenható hatalmát törvény és ajándékként befogadjam úgy, mintha a testem megszűnt volna, és lelkem már végképp csak az Úr testében, az Úr templomában lakna.

Ti vagytok a bűnösök, akik eljősztok minden vasárnap, néha vagy soha, a bűnösök, akik megváltásra várnak, arra, hogy én azt mondjam, nem vagytok egyedül, hogy a félelem helyett szeretet van, hogy a világ szeretet, Isten szeretetének a teste. Amikor Isten így testet öltött, minden virággal, minden bogárral, minden felhővel, madárral és emberrel, Ő maga kevesebb lett (Simone Weil). Amikor az ember elszakadt tőle, sebet ejtett a mindenségben. Jézus teste e seb gyógyulásának az ígérete és az ígélet beteljesülése. Isten törvény nélkül az az együttlét, amelyben minden test egy test. A törvényre azért volt szükség, hogy a szétesett testrészeket visszavezesse a helyükre, egymásba illessze. A törés előtt pedig a törvény a törekenység jele – az Édenkert tökéletes szépségének a törekenysége tökéletességének a feltétele.

Ti vagytok a bűnösök, akik egy hangot kerestek, amelyik elmondja helyettetek és veletek, hogy ti hisztek, hogy mindenek ellenére hisztek a bocsánatban, a megváltásban, az örök életben, hisztek abban, hogy van lélek. A szentek és az angyalok és az üdvözült lelkek társaságában, itt, az anyagot nem ismerő falak között hisztek és emelkedtek, előbb csak a szószék magasságáig, aztán velem együtt a végtelenségig. Mert nemcsak jobbra vagy balra terjed a végtelen, hanem le és fel is. És igen, mindig csak terjed csendesen, észrevétlenül, gáz-halmazállapotú könnyedséggel. Így lesz az én a mindenkié és a mi a miénk.

Az emelkedést követően lesiklunk a falak mentén, és egyenként, sorban, alázatosan és engedelmesen, egy korttyal és egy falással kimondjuk, hogy a falak tapinthatósága csak egy rossz álom utóíze, hogy a valóságban, mivel a végtelen terjed balra, jobbra, fel és le, ugyanazzal a kitartó könnyedséggel, falak nem léteznek, csak ha félelemmel keressük őket.

Akkor igen.

Akkor lépten-nyomon az én beleakad az ő-be, vagy a te a mi-be, mi az
ők-be, ti az én-be, én a mi-be.

Kezünket összekulcsolva,
szemünket lehunyva,
lelkünket egy madzagra akasztva
állunk a sorban, kitartóan, még akkor is, ha lejárt az úrvacsora.